

سازمان

سال اول | شماره صفر
نشریه دانشجویی شلاله

اولین قدم	۶
در میان ثانیه‌ها	۸
یک فنجان چای	۱۰
داستان آدم‌ها	۱۴
بندهای ناپیدا	۱۶
مسئله بودگی زنان و مادران	۱۸
قول زنانه	۲۲

@sollaleh_ir

صاحب امتیاز: بسیج دانشجویی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)

مدیر مسئول: فاطمه میرزایی

سر دبیر: نازنین فاطمه سامنی

ویراستاران:

فاطمه کدخدا رستم

زینب سادات غضنفری

صفحه آرا:

نعیمی پور

طراح جلد:

فاطمه زهرا مفتخر خواه

نقاش:

امیر حسین وثوقی اصل

هیئت تحریریه:

زهرا راستی پور

سبا جلالی

نرگس رئیسی (مهاجر)

ریحانه محمدی

زهرا قاسمی

الهی به امید تو

اولین قدم

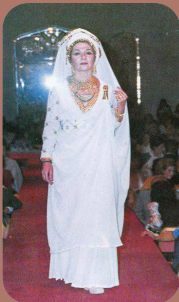
چراکه جهان هر لحظه آبدستن رویدادها،
مقالات، نشریات، تحقیقات و ... درباره زن
است. راستش اصلی‌ترین دلیل من برای
نوشتن این متن چندین و چند کلمه‌ای پاسخ
به همین پرسش «برای چه می‌نویسیم؟»
است.
اصلاً چرا شروع کرده‌ایم؟ یک جستاری
را اخیراً خواندم که راجع به فرم و محتوا

از روزی که قلم بر کاغذ نهادیم و طرح
«سلاله» را ریختیم چهار ماه گذشته است،
گمان می‌کردم بیشتر از اینها گذشته باشد.
نفس‌ها برایش زده‌ایم! در این چند ماه برای
او گریستیم، خندیدیم، خون دل‌ها خورده‌ایم و
خلاصه کنم؛ راه و رسمش، پیچ و خم‌هایش را
زندگی کرده‌ایم.
انتشار یک نشریه دانشجویی به قاعده نباید
اتفاق خاصی باشد، آن هم با این موضوع!

نهادیم؛ سلاله یعنی نسل. ماهم نسلی هستیم برای تغییر، برای شکستن حصار کلیشه‌های تکراری، نسلی که برای آگاهی می‌نویسد و از زنان می‌گوید. همان سلاله‌های آرزو! با پیچ‌وخم بسیار شروع کرده‌ایم و به همان طریق ادامه می‌دهیم؛ این چند سطر به بنده مجال نمی‌دهد تا از همه آنان که در این چند ماه همراه بنده بودند، تشکر کنم، ان شاءالله عذرم را پذیرا باشند. به پاس قدردانی از دوستانی که ما را در رقم زدن (سلاله) یاری رساندند و به‌ویژه شما که سلاله ره برای خواندن انتخاب کرده‌اید، سپاسگزارم.

 نارین فاطمه سامنی؛
کارشناسی مطالعات ارتباطی

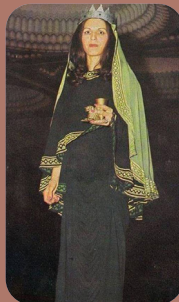
در ساختار ذهنی و رفتاری آدم‌ها نوشته شده بود؛ مفهومی آن بود که بعضی از انسان‌ها خودشان را در قالب‌های فرمی که دارند زندانی می‌کنند و از محتواهای متفاوت دوری می‌کنند. نشریه‌ها هم به همین شکل هستند. گاهی چنان اسیر فرم می‌شوند که گویی اصل محتوا و ماجرا را فراموش کرده‌اند. خواستیم بنویسیم تا ثابت کنیم زن چیزی فراتر از فرم است، فراتر از دست بر قلم گذاشتن و کنار هم چیدن حروف. هر حرفی که بر صفحات این نشریه به رقص در آمده است پیامی دارد. پیامی فراتر! اسمش را سلاله

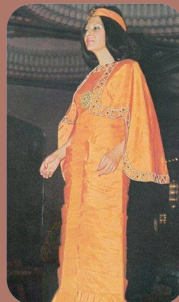
اشکانیان

هخامنش

هخامنش

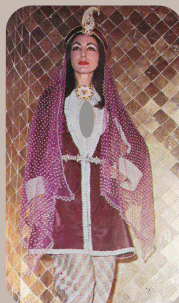

ماد

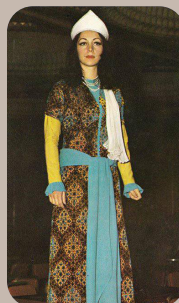

ایران باستان

در میان ثانیه‌ها

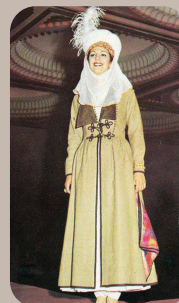
زندیه

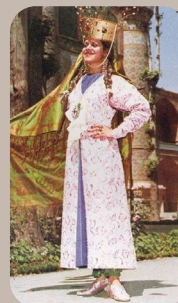
صفویه

صفویه

صفویه

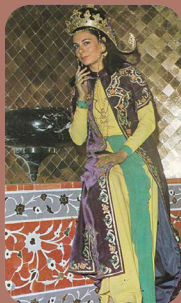

صفویه

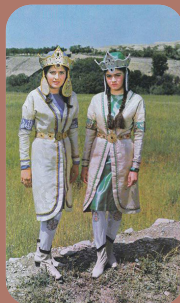

مغول و تیموریان

غزنویان

بعد از اسلام

ساسانیان

اشکانیان

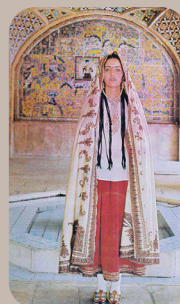
در میان ثانیه‌ها

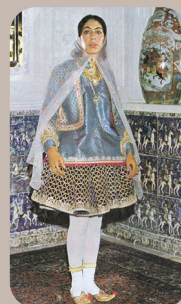
پهلوی

قاجار

قاجار

قاجار

افشاریه

یک فنجان چای

انقلاب اسلامی و مساله زن
مصاحبه با دکتر ابوالفضل اقبالی

اشاره: دکتر ابوالفضل اقبالی جامعه‌شناس و پژوهشگر «مطالعات جنسیت و خانواده» است که حدود دو دهه است که در این عرصه فعالیت علمی و فرهنگی انجام می‌دهد. از ایشان تاکنون ده جلد کتاب و بیش از ۲۰ مقاله علمی منتشر شده است. با دکتر اقبالی گفت‌وگویی را درباره نگاه انقلاب اسلامی به زن انجام داده‌ایم که در ادامه به آن خواهیم پرداخت.

به‌عنوان سوال اول، آیا تا به حال به شما به‌عنوان یک مرد فعال در حوزه مطالعات زنان اعتراض شده است که «چرا وارد این حوزه شده‌اید و این عرصه متعلق به خود زنان» است؟

حوزه زنان اساساً یک حوزه مطالعاتی تخصصی است و ضرورتی ندارد که حتماً کسانی که در این حوزه فعالیت می‌کنند زن باشند. این ادعا مثل این است که

باشد و به تحلیل و بررسی مسائل کمک کند درست است. بانوان از این منظر می‌توانند فهم بهتری از مسائل شان ارائه بدهند، اما مطالعات زنان ده درصدش این موضوع هست و بیش از هشتاد درصدش بحث‌های علمی، جامعه شناختی، روانشناسی و فلسفی. اینجوری نیست که فقط بگوییم هر کس تجربه زیسته‌اش زنانه بود می‌تواند در حوزه زنان نظر بدهد. این یک مغالطه است.

اینجوری نیست که فقط

بگوییم هر کس تجربه

زیسته‌اش زنانه بود می‌تواند

در حوزه زنان نظر بدهد. این

یک مغالطه است.

حفاظت و امتداد خویش نیازمند ظرفیت زنان بود و فهمیده بود که بدون بهره گرفتن از این ظرفیت عظیم، توفیقی در جامعه‌سازی و نظام‌سازی حاصل نخواهد کرد.

بگوییم کسانی که در حوزه مطالعات کودک فعالیت می‌کنند باید کودک باشند یا کسانی که در حوزه مطالعات فقر و آسیب‌های اجتماعی فعالیت می‌کنند باید فقیر باشند. این‌ها که به نظر حرف‌های بی‌ربطی است. اما این نکته که گاهی تحلیل کردن و گفت‌وگو کردن در این حوزه و کار علمی کردن به تجربه زیسته پژوهشگر هم نزدیک می‌شود و آن تجربه زیسته می‌تواند کمک کننده

اگر ممکن است کمی درباره نگرش انقلاب اسلامی به مساله زن توضیح دهید و تفاوت آن را با نگرش‌های سنتی و متجدد بیان کنید.

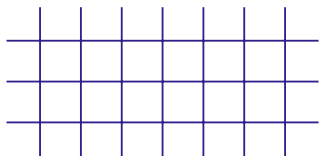

انقلاب اسلامی گفتار خود درباره زن را در شرایطی طرح کرد که در مرحله تاسیس یک نظم اجتماعی و سیاسی جدید و نفی نظم سابق بود. لذا به تبع این حرکت انقلابی، گفتاری انقلابی درباره زن نیز بنا کرد. انقلاب اسلامی در مرحله تاسیس،

سخن به معنای نفی تکالیف مشترک زن و مرد نیست، بلکه دلالت بر «مزیت‌های مبتنی بر جنسیت» دارد. به تعبیر من، زنانگی از مرزهای «امتناع مردانگی» آغاز می‌شود که «تنظیم‌گری» انگیزه‌های حرکت جامعه و «تعدیل» نیروهای سازنده آن از جمله مهم‌ترین این حیطه‌ها و مرزهاست.

لذا گفتار «زن به مثابه ظرفیت» را طرح کرد که در زمانه خود انقلابی‌ترین ایده در مقابل گفتارهای پیشین (یعنی زن شرقی و زن غربی) بود. انقلاب اسلامی برای زن و هویت او الگوی سومی از زیستن را به ارمان آورده است. انقلاب اسلامی اساس انتظارش از زن در حیطه‌ای تعریف می‌شود که مردان پای ورود به آن را ندارند. این

// زنانگی از مرزهای «امتناع مردانگی» آغاز می‌شود //

برخی این سخن را مطرح می‌کنند که اساساً خود مادری کردن یک فعالیت اجتماعی است و زنی که فرزند خوب تربیت می‌کند دارد به جامعه خدمت می‌رساند. نظر شما در این باره چیست؟

خود به جامعه است. انقلاب اسلامی از زن مسئول انتظار دارد در کنار ایفای مسئولانه نقش‌های خانگی خود «تأحد ممکن» و «تأجایی که به خانه لطمه نرسد» توان و ظرفیت خود را به سیاست، فرهنگ، علم، تربیت و... معطوف سازد. لذا انتظار انقلاب اسلامی از زن خانه‌دار مسئول «بسط اجتماعی خانه» است...

این حرف غلطی نیست. اما تمام حرف انقلاب اسلامی درباره زن هم نیست. چرا که مادری، همسری، کدبانوگری، تنظیم سبدمصرف خانوار و... همگی در زمره‌ی شئون «خانه» هستند. زن هم می‌تواند تمام این‌ها را «مسئولانه» انجام دهد. اما انقلاب اسلامی از زن انتظاری فراتر از «خانه» هم دارد و آن هم تزییق ظرفیت‌های بی‌بدیل

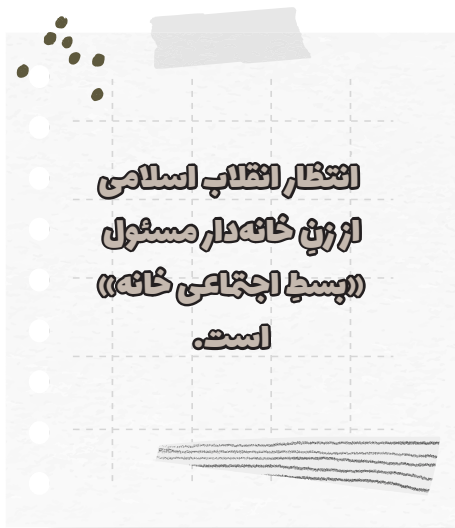

در پایان اگر بخواهید به یک
نشریه زنانه که در آغاز راهش
قرار دارد جمله‌ای هدیه کنید ...

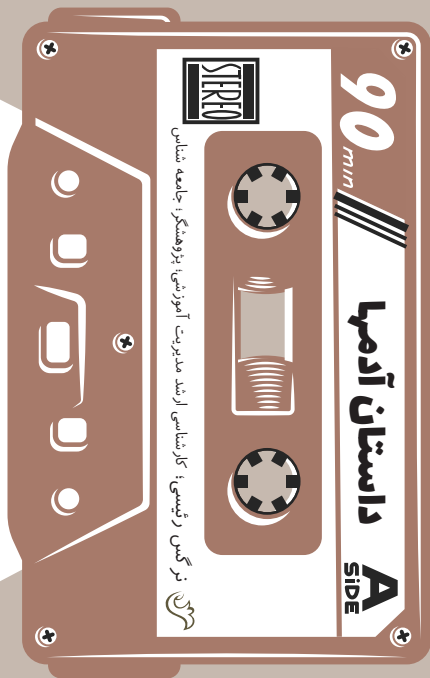

حتی اگر مخالفانی دارید و سختی‌هایی
را تحمل می‌کنید. حتما ادامه بدهید ان
شاءالله خداوند هم یاری‌تان می‌دهد.

خداقوت می‌گوییم، خسته نباشید
می‌گوییم و از شما می‌خواهیم که این
مسیر را ادامه بدهید و خسته نشوید؛

شنیدن داستان زندگی آدم‌ها همیشه
اثر بخش بوده. وقتی بینی انسانی از جنس
خودت با مسائلی مشابه در شرایطی
متفاوت چگونه روزگار را گذرانند.
همه موجودات عالم چه بخوانند چه
نخوانند به سمت رشد در حرکت اند و
آنچه در زندگی رخ می‌نماید مسائل و
موانعی است که باید با حل و رفع آن
به رشد دست پیدا کرد. از این حرکت
رو به جلو گریزی نیست.

مادخران و بانوان هم از این قاعده مستثنی نیستیم. چه خود ما چه پیرامون ما
پرهستند از کسانی که روایت زندگیشان برای ما می تواند الهام بخش باشد.
درس باشد. مایه تفکر عمیق باشد. برای اینکه در آینده وجود و زندگی
آن ها خود را بهتر ببینیم و بشناسیم و آینده راهی که در آن قرار داریم یا انتخاب
کرده ایم، بهتر بتوانیم پیش بینی کنیم.

ببینیم که تفاوت نمی کند سنت که باشد یا زیاد، پایین شهر باشی یا بالای شهر،
فرزند داشته باشی یا نه، شاغل باشی یا مادری خانه دار، ایران باشی یا خارج از
ایران. در هر حال و صورت اگر اندیشه ای رشد دهند در درون انسان ساخته
شده باشد، این امکان و فرصت وجود دارد که با همان موقعیت و شرایط که
شاید بر وفق مراد هم نباشد به نقطه ای از رشد و بالندگی و حس رضایت از
خود برسی، که داستان زندگی ات روایت کردنی بشود...

از شماره آینده، هر بار روایتی از دختران و بانوان این سرزمین و
آن سرزمین ها خواهیم داشت که خواندن داستان زندگیشان، برای شما آشنا و
شنیدنی و شاید الهام بخش و جهت دهند خواهد بود...

چرا چند همسری در ایران برای مردان مجاز است و این حق متقابلا برای خانم‌ها وجود ندارد؟

چرا دیه زن نصف مرد است؟

چرا زنان نمی‌توانند قاضی باشند؟

چرا زنان ۱ سهم ارثیه می‌برند ولی مردان ۲ سهم؟

چرا حضانت بچه پس از ۷ سال با پدر است؟

چرا شهادت زن با شهادت مرد برابر نیست و شهادت ۲ زن برابر با شهادت یک‌زن هست؟

چرا زنان بدون اجازه همسر
نمی‌توانند از کشور خارج
شوند؟

چرا حق طلاق در ازدواج به خانم‌ها داده نمی‌شود؟

چرا مرد می‌تواند زن را از
کار و تحصیل منع کند؟

چرا اجازه بچه در صورت نبود پدر
با جد پدری هست ولی مادر نه؟

چرا دختر برای ازدواج به اجازه
پدر نیاز دارد؟

علت وجود قاعده فراش چیست؟

سیا جلالی؛
کارشناسی ارشد حقوق بین‌الملل

مساله

مس

زنان و

این روزها، واژه‌هایی مانند مشکلات زنان، مطالبات زنان و نظام مسائل زنان زیاد به چشم می‌خورند. کافیست مخاطب کانال‌های خبری، غیرخبری و زرد باشی؛ تا انبوهی از مطالبات و مشکلات حوزه‌ی زنان را بر سرت آوار کنند. کار به جایی رسیده است که در کانال‌های آشپزی و فروش لباس، چه بسا مبادلات آهن‌آلات نیز، سخن از مشکلات زنان در میان است. (نه به جهت تحقیر، بلکه به علت دور از ذهن بودن ورود غیرتخصصی این قبیل کانال‌ها، در این حوزه یاد شدند.) اینکه چه شد که هر مرجع غیرمتخصصی، وارد حوزه‌ی تخصصی زنان شد، بماند...!

ابتدا قصد داریم به اصل تفاوت مشکل و مساله پردازیم و نحوه‌ی شناخت مساله بودگی را برای مخاطب تبیین کنیم.

زهران قاسمی؛
کارشناسی ارشد مطالعات زنان

مشکل، پدیده‌ای عینی‌ست که فرد با مشاهده، متوجه آن شده و گروهی از افراد را با خود درگیر کرده‌است؛ به‌طور مثال، عده‌ای از زنان برای حضور در ورزشگاه دچار چالش هستند و برای حل شدن این چالش، دست به اقداماتی، از قبیل اعتراضات و مطالبات از مراجع ذی‌صلاح می‌زنند.

می‌توان گفت: این پدیده یک مشکل در حوزه‌ی زنان است؛ چرا که گروهی از زنان را به‌چالش کشیده است. چالشی که به‌صورت عینی شاهد آن هستیم؛

اما **مسئله**، ریشه و علت‌العلل مشکل است و چرایی و علت به‌وجود آمدن مشکل، مساله می‌شود.

اگر در بخش حضور بانوان در ورزشگاه، مشکل وجود دارد، دلیل آن چیست؟ زیر ساخت‌های لازم؟ فرهنگ‌سازی جامعه؟ یا...

در بررسی نظام مسائل کشور، طبعاً مشکلات و مسائلی بررسی می‌شوند، که بخش بزرگی از جامعه را در برگیرند؛

بودگی مسائل مادران

مسائلی که به واسطه‌ی مشغولیت به‌امور خانه‌داری و نگهداری از فرزندان و عدم دسترسی به رسانه‌های همراه، بوقی ندارند تا در آن صدا کنند و به‌دلیل سکوت این زنان، از دایره‌ی مساله بودگی، نظام مسائل زنان حذف می‌شوند.

مخاطب قرار گرفتن زنان خانه‌دار و مادران، کوهی از مشکلات و مسائل اولویت‌دار را، برای پژوهشگران و سیاست‌گذاران روشن خواهد کرد.

مشکلاتی از قبیل نظام مهندسی شهری و عدم وجود زیرساخت‌های مناسب، برای حضور مادران در جامعه‌ست؛ که آنان را از حضور در قسمت‌های مهم جامعه، از جمله جایگاه‌های تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز دور نگاه می‌دارد و همین نکته می‌تواند، تصمیم‌گیری را، فاقد نگاه زنانه و مادرانه کند. در این صورت است، که نیازهای اصلی زنان و مادران در سیاست‌گذاری‌ها نادیده گرفته می‌شود.

قول زنانه:

خب، بیایید کمی از مبحثِ داغِ این روزها، از همان‌هایی که اگر درباره‌شان حرف نزنیم انگار هم سفره‌ی باقالی‌ها هستی، صحبت کنیم.

ریحانه محمدی؛
کارشناسی مشاوره

ببینید، در مقابل این ترکیبِ اضافی، ما دسته‌های متفاوتی از مردم را شاهد هستیم.

یخچال هم تمیز کنی.» در سفارشاتِی از علما آمده، آدم‌هایی که شغلِ شریفِ خانه‌داری را کوچک می‌شمارند، با تیر از چرخه‌ی حیات خارج کنیم. یا اگر خواستید آرام‌تر برخورد کنید، یک داوطلب عزیز را یک روز با کارِ خانه تنها بگذارید تا کمی به کارهای بدش فکر کند.

چشمانش جمع میشود) مطالبات؟ من از چی بگم خانم؟» میگوید: «از خواسته‌ها تون بگید عزیزم.» میگوید: «من... من...» می‌گویی: «شما چی؟ (قلب مصاحبه‌کننده در دهانش است که چه می‌خواهد بگوید)» می‌گوید: «من خسته شدم از بس صورتی را جنسیتی کردن» الان مطالبه‌تان چیست؟ «صورتی را از جنسیتی بودن خارج کنید!»

دسته‌ای از افراد وجود دارند که بعد از شنیدن این ترکیب، انگار که نمکی‌ترین جوکِ سال را شنیده باشند، از خنده روی زمین پهن می‌شوند و به سختی در میان خندیدن نشان می‌گویند: «مطالبات زنان؟ خانم تورو خدا ول کن. میخوای ته تهنش تو مطالبات تقاضای یه همزن همه‌کاره (نفس میگیرد) بکنی دیگه. یا نه یه دستمالِ آشپزخونه که بتونی باهاش بالای

دسته دوم کسانی هستند که بلافاصله بعد از شنیدن موضوع، دفترچه‌ی بزرگی از کیفشان بیرون می‌کشند و طوماری از مشکلات و بدبختی‌های زنان را برایت ردیف می‌کنند: «نه آخه شما به من بگو جز ترویج کودک همسری این مملکت دیگه چیکار کرده؟ چهل سال توهین، چهل سال تحقیر (آبِ دماغ خود را بالا میکشد و اشک در

دسته سوم کسانی هستند که رفیق شفیقشان مترو است: «به بنر سه در چهار بنزید تو اون واگن بی صاحب که بزرگ نوشته باشه اینجا واسه خانم‌هاست، اصلا یه طرحی اجرا کنید به این مردهایی که میان تو، دامن هدیه بدیم، نه اصلا رایگان گوششون و سوراخ کنیم، مردای فلان فلان شده.»
شانه‌های این دسته از خانم‌ها را باید مالید و قول شرف داد که اوضاع بهتر می‌شود.

دسته چهارم افرادی هستند که با مشت‌های گره‌شده رو به رویت می‌ایستند و یک ساعت برایت از بی‌مسئولیتی دولت می‌نالند و معتقدند که باید شغل‌های متعدد خوب با انواع بیمه و حقوق و پاداش مهیا کند، اما خفن‌ترین حرکتی که انجام می‌دهند پیگیری جدی کار از زیر پتوست و فقط گاهی برای مبتلا نشدن به زخم بستر در خانه گشت‌وگذار می‌کنند. این افراد پیرو مکتب مقدس از تو حرکت (حتی در زیر پتو، نیت مهم است) و از خدا برکتِ پرو هستند.

دسته‌ی دیگری هم وجود دارد، آن پسران آفتاب مهتاب ندیده‌ای که با شنیدن این ترکیب خودشان را در مراسم خواستگاری درحالی که هر از چند گاهی به فُکل‌هایشان دست می‌کشند و مطالبات زنانه را در حرف‌های عروس خانمی که می‌گوید: «مایل به خرید خانه‌ی دوپست متری؟» معنا می‌کنند. یا آن‌هایی که سر «رنگ صورتی جنسیتی نیست» و ترکیب «قول مردانه» آدم می‌کشند، برای تمام پسران فامیل ستِ صورتی می‌خرند و به همه‌شان قول زنانه می‌دهند، هم می‌توانیم اشاره کنیم.

دسته‌ای هم هستند که صبح تا شب می‌دوند برای عادی‌سازی اینکه بانوی عزیز! به خداوند متان سوگند، که مطالبه‌ی حق و حقوق عادی‌ات زشتی و قباحتی ندارد. چرا باید یک روز که همسر عزیزت به خانه می‌آید رویت را به دیوار کنی، کیلو کیلو عرق بریزی، ناخن‌هایت را بجوی و درنهایت وقتی آقا دارد خودش را برای شنیدن خبر فوت یکی از بستگانش آماده می‌کند و کم مانده است غش کند و با بغض می‌گوید: «بگو که طاقتش و دارم.» با سری افکنده نجوا کنی: «کاش خبر فوت بود، اما نه. می‌خواستم نطقه‌ام و بگیرم از این به بعد.» و در ذهن خانم هم بگذرد که «ای نمک‌شناس، این بود جواب خوبی‌هاش؟» و یک پروسه‌ی افسردگی هم برای ناشایست بودن و «زن بد» بودن خود طی می‌کند.

مختصر و مفید بگوییم، مطالبات زنان هرگز تمام نمی‌شود، بلکه از شکلی به شکل دیگر در می‌آید. امید است پس از انتشار این نوشته، مردستیزهای افراطی و زن‌ستیزهای تفریطی نگاهی دوباره به تفکرات خود بیندازند و در دل به این سؤال پاسخ دهند که از «جان زن» چه می‌خواهند. تا درودی دیگر، بدرود.

شناسه تصاویر جلد:

لعبت گرانیپایه، پزشک متخصص جراحی

مریلا زارعی، بازیگر

مریم کوچکی‌نژاد، نخبه زیر چهل سال مدیریت در دنیا

مریم کاظم‌زاده، اولین عکاس زن در جنگ و همسر شهید وصالی

سمیه محمدی، کارآفرین رییس انتشارات آریانا قلم

پروین اعتصامی، شاعر

زها نعمتی، قهرمان تیراندازی